

17.12.2024

Maankäyttöjohtaja

129 §

Helsinki Traffic Flow Data Space -pilotin toteutukseen liittyvä sidosyksikköhankinta Forum Virium Helsinki Oy:ltä

HEL 2024-016372 T 02 08 02 01

Päätös

Maankäyttöjohtaja päätti hyväksyä sidosyksikköhankinnan Forum Virium Helsinki Oy:ltä. Hankinta koskee EU:n The European Data Space for Smart Communities -hankkeen rahoitushakuun liittyvän Helsinki Traffic Flow Data Space -pilotin toteutusta vuosina 2024–2026. Hankinnan arvo on 513 511 euroa (alv. 0 %).

Hankintasopimus tulee voimaan vasta, kun hankintaa koskeva sopimus on allekirjoitettu.

Lisäksi maankäyttöjohtaja päätti, että tämä päätös voidaan panna täytäntöön ja sopimus allekirjoittaa jo ennen päätöksen tulemistakin lainvoimaiseksi.

Päätöksen perustelut

Strategiajohtaja on päätöksellään 26.6.2024 § 48 (HEL 2024-005983) päättänyt hyväksyä Helsingin kaupungin osallistumisen Euroopan Unionin Digital Europe Work Programme -ohjelman The European Data Space for Smart Communities (DS4SSCC) -hankkeen rahoittamien pilottien avustushakuun.

Hankkeen osalta on varauduttu keskitetyn hanketoiminnan määrärahassa enintään 680 500 euron kustannuksiin. Tästä määrärahasta Helsingin kaupunki saa EU:n tukea 340 242,88 euroa.

Helsinki Traffic Flow Data Space -pilotissa toteutetaan data-avaruuden malli ja siihen liittyvä käyttötapa. Pilotointi tuottaa tarkkaa tietoa liikenteen häiriöistä yhdistämällä kaupungilla etukäteen tiedossa olevia liikenteeseen vaikuttavia häiriötietoja, kuten tietoja katualueilla tehtävistä töistä, ajoneuvoista saatavaan ajantasaiseen dataan. Yhdistettyä tietoa voidaan hyödyntää kaupungin suunnittelussa, ennakoinnissa sekä liikenteen ohjauksessa ja häiriönhallinnassa yhteistyössä navigaatiopalveluntarjoajien kanssa. Pilotti toteutetaan käytännössä Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan ja Forum Virium Helsinki Oy:n yhteistyönä.

Hankinta kohdistuu pilotin toteuttamiseen liittyviin Forum Virium Helsinki Oy:lle kohdistuviin kaupunkikonsernin sisäisiin välittämiin kustannuk-

17.12.2024

Maankäyttöjohtaja

siin. Laskutus perustuu toteutuneeseen työmäärään. Laskutettu työmäärä ei kuitenkaan saa ylittää sopimuksen kokonaissummaa ilman tilaajan erillistä kirjallista hyväksyntää.

Sidosyksikköasema

Hankintalain 15 §:n mukaan hankintalakia ei sovelleta hankintaan, jonka hankintayksikkö tekee sidosyksiköltään. Sidosyksikön tulee olla hankintayksiköstä muodollisesti erillinen ja päätöksenteon kannalta itsenäinen yksikkö. Edellytyksenä on myös, että hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa ja että yksikkö harjoittaa enintään viiden prosentin ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on. Sidosyksikössä ei saa olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa.

Forum Virium Helsinki Oy on kokonaan Helsingin kaupungin määräysvallassa. Helsingin kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 100 prosenttia sekä käyttää hankintalain edellyttämällä tavalla ratkaisevaa vaikutusvaltaa yhtiön strategiaan tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin hallituksen jäsenten nimeämisoikeuden, omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan keinoin. Forum Virium Helsinki Oy on siten kaupungin sidosyksikkö, jolta Helsingin kaupunki voi tehdä hankintoja hankintalain 15 §:ssä säädetyn sidosyksikköpoikkeuksen nojalla.

Valtiontukiarviointi

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Valmistellessa päätöstä on arvioitu, sisältyykö toimenpiteeseen SEUT 107(1) artiklan mukaista valtiontukea.

Valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaaja on yritys. EU:n tuomioistuin on määritellyt yritykset taloudellista toimintaa harjoittaviksi yksiköiksi, riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta. Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan markkinoilla (Komission käsitetiedonanto 2016/C 262/01, kohdat 6 - 12).

EU:n tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan julkisen vallan käyttäminen ei ole taloudellista toimintaa. Taloudellista toimintaa ei ole myöskään julkiseen vallankäyttöön erottamattomasti liittyvä toi-

17.12.2024

Maankäyttöjohtaja

minta, joka itsenäisesti arvioiden voisi olla tyypiltään taloudellista. Erottamattomuutta arvioidessa tulee selvittää, liittyykö toiminta luonteensa, siihen sovellettavien sääntöjen sekä tavoitteidensa perusteella julkisen vallan käyttöön vai ei.

Forum Virium Helsinki Oy:n tehtävänä on pilotoida ja kehittää kaupunki-innovaatioita projekteissa, joiden ratkaisut skaalataan koko kaupunkiyhteiseen käyttöön. Yhtiön vastuulla on siten kaupungin viranomais-toimintaan ja julkisen vallan käyttöön läheisesti liittyviä toimintoja, joita ei voi pitää luonteeltaan taloudellisina.

Lisäksi Forum Virium Helsinki Oy kuuluu omistajastrategian mukaan kaupungin muihin kuin markkinaehtoisesti toimivien tytäryhteisöjen ryhmään eikä yrityksen tarkoituksena ole tuottaa voittoa omistajalleen. Yhtiö ei toimi kilpailutilanteessa markkinoilla.

Lisäksi hankintasopimuksen mukaan Forum Virium Helsinki Oy:lle korvataan vain hankkeesta aiheutuneet todelliset kustannukset, eivätkä ne sisällä katetta. Korvauksiin ei sisälly ylikompensaatiota, josta voisi muodostua Forum Virium Helsinki Oy:lle taloudellista etua.

Edellä läpikäydyin perustein hankintaan ei liity valtioneutukia koskevia esteitä, koska yhtiö ei tosiasiallisesti toimi kilpailluilla markkinoilla, kun se tuottaa pilotointia ja kehittämistä koskevia palveluja viranomaistoimintaa varten. Yhtiö ei myöskään saa hankinnasta SEUT 107(1) artiklan tarkoittamaa taloudellista etua.

Päätöksen täytäntöönpano

Kuntalain 143 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon. Sopimukseen sisältyvän ehdon mukaan, mikäli päätös kumoutuu tai muuttuu oikaisuvaatimuksen, kunnallisvalituksen tai ylemmän toimielimien päätöksen johdosta taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää päätöksen täytäntöönpanon, katsotaan sopimus purkautuneeksi.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomainen päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita (10 luku 1 § 3 momentti 3 kohta). Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen

17.12.2024

Maankäyttöjohtaja

19.12.2023 § 700 mukaan maankäyttöjohtajalla on hankintavaltuudet enintään 3 000 000 euron suuruisiin hankintoihin. Maankäyttöjohtaja on näin ollen toimivaltainen päättämään hankinnasta.

Lisätiedot

Eeva Kostiainen, vs. yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37099
eeva.kostiainen(a)hel.fi
Mikko Lehtonen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37117
mikko.j.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Alihankintasopimus

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, pienhankinnat, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote
Asianosaisen

Otteen liitteet
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, pienhankinnat, kaupunkiympäristölautakunta
Liite 1

17.12.2024

Maankäyttöjohtaja

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan 129 §.

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta tekemällä hankintaoikaisuvaatimuksen tai kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen taikka molemmat.

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksiantopäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan, on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

17.12.2024

Maankäyttöjohtaja

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiaksi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

OHJEET KUNTALAIN MUKAISEN OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

17.12.2024

Maankäyttöjohtaja

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto, tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

17.12.2024

Maankäyttöjohtaja

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

17.12.2024

Maankäyttöjohtaja

Rikhard Manninen
maankäyttöjohtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 18.12.2024.